

BỘ Y TẾ

PHẪU THUẬT THỰC HÀNH

SÁCH ĐÀO TẠO BÁC SĨ ĐA KHOA

Chủ biên: GS. Đặng Hanh Đệ

NGUYỄN
ĐỌC LIỆU

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
BỘ MÔN PHẪU THUẬT THỰC HÀNH**

PHẪU THUẬT THỰC HÀNH

SÁCH ĐÀO TẠO BÁC SĨ ĐA KHOA

Mã số: Đ.01.Y.12

Chủ biên: GS. Đặng Hanh Đệ

**NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC
HÀ NỘI - 2007**

CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN:

Vụ Khoa học và Đào tạo, Bộ Y tế

CHỦ BIÊN:

GS. Đặng Hanh Đệ

THAM GIA BIÊN SOẠN:

ThS. Nguyễn Khắc Đức

ThS. Trương Xuân Quang

ThS. Hoàng Ngọc Sơn

BS. Đỗ Tất Thành

ThS. Trần Xuân Vịnh

ThS. Kim Văn Vụ

THAM GIA BIÊN SOẠN:

BS. Đỗ Tất Thành

THAM GIA TỔ CHỨC BẢN THẢO:

ThS. Phí Văn Thâm

TS. Nguyễn Mạnh Pha

© Bản quyền thuộc Bộ Y tế (Vụ Khoa học và Đào tạo)

LỜI GIỚI THIỆU

Thực hiện một số điều của Luật Giáo dục, Bộ Giáo dục & Đào tạo và Bộ Y tế đã ban hành chương trình khung đào tạo Bác sĩ đa khoa. Bộ Y tế tổ chức biên soạn tài liệu dạy- học các môn cơ sở, chuyên môn và cơ bản chuyên ngành theo chương trình trên nhằm từng bước xây dựng bộ sách chuẩn trong công tác đào tạo nhân lực y tế.

Sách *Phẫu thuật thực hành* được biên soạn dựa trên chương trình giáo dục của Trường Đại học Y Hà Nội trên cơ sở chương trình khung đã được phê duyệt. Sách được các nhà giáo giàu kinh nghiệm và tâm huyết với công tác đào tạo biên soạn theo phương châm: kiến thức cơ bản, hệ thống; nội dung chính xác, khoa học; cập nhật các tiến bộ khoa học, kỹ thuật hiện đại và thực tiễn Việt Nam.

Sách *Phẫu thuật thực hành* đã được Hội đồng chuyên môn thẩm định sách và tài liệu dạy-học chuyên ngành bác sĩ đa khoa của Bộ Y tế thẩm định vào năm 2007. Bộ Y tế ban hành là tài liệu dạy - học đạt chuẩn chuyên môn của ngành Y tế trong giai đoạn hiện nay. Trong quá trình sử dụng sách phải được chỉnh lý, bổ sung và cập nhật.

Bộ Y tế xin chân thành cảm ơn GS. Đặng Hanh Đệ và các giảng viên bộ môn Phẫu thuật thực hành của trường Đại học Y Hà Nội đã bỏ nhiều công sức hoàn thành cuốn sách “Phẫu thuật-thực hành”, cảm ơn PGS.TS. Nguyễn Chấn Hùng, TS. Nguyễn Trường An đã đọc, phản biện để cuốn sách được hoàn chỉnh kịp thời phục vụ cho công tác đào tạo nhân lực y tế.

Lần đầu xuất bản, chúng tôi mong nhận được ý kiến đóng góp của đồng nghiệp, các bạn sinh viên và các độc giả để lần xuất bản sau được hoàn thiện hơn

**VỤ KHOA HỌC VÀ ĐÀO TẠO
BỘ Y TẾ**

LỜI NÓI ĐẦU

Phẫu thuật thực hành là một môn học bắc cầu từ y học cơ sở đến y học lâm sàng, nó cung cấp những kiến thức cũng như kỹ thuật cơ bản để người sinh viên khi đi bệnh viện, nhất là đến một trung tâm ngoại khoa, có thể hiểu được những thủ thuật chính trong mổ xẻ như: các dụng cụ thông thường, cách sử dụng, làm một nút buộc chỉ như thế nào, khâu hay cắt ruột ra sao...

Nội dung chương trình phẫu thuật thực hành này nhằm cho đối tượng sinh viên Y3, mỗi người cần phải tập và thành thạo trong những động tác cơ bản để làm cơ sở cho thực hành ngoại khoa những năm sau này.

BỘ MÔN PHẪU THUẬT THỰC HÀNH

MỤC LỤC

Lời nói đầu

1. Các loại dụng cụ thông thường trong phẫu thuật	9
<i>Đặng Hạnh Đệ</i>	
2. Kim - Chỉ phẫu thuật và cách sử dụng	16
<i>Đỗ Tất Thành, Hoàng Ngọc Sơn</i>	
3. Các loại ống thông, ống dẫn lưu	24
<i>Đỗ Tất Thành, Hoàng Ngọc Sơn</i>	
4. Mở và đóng thành bụng	33
<i>Trần Xuân Vịnh</i>	
5. Thăm dò ổ bụng	40
<i>Trần Xuân Vịnh</i>	
6. Khâu ống tiêu hoá	46
<i>Trần Xuân Vịnh</i>	
7. Mở thông ống tiêu hoá	51
<i>Nguyễn Khắc Đức</i>	
8. Khâu lỗ thủng ổ loét dạ dày, tá tràng và ruột non	57
<i>Kim Văn Tú</i>	
9. Cắt đoạn ruột và đóng kín đầu ruột	60
<i>Kim Văn Tú</i>	
10. Khâu nối ruột	63
<i>Kim Văn Tú</i>	
11. Mở thông túi mật	68
<i>Nguyễn Khắc Đức</i>	
12. Mở thông bàng quang	72
<i>Nguyễn Khắc Đức</i>	
13. Dẫn lưu màng phổi	77
<i>Đặng Hạnh Đệ, Trương Xuân Quang</i>	

14. Mở khí quản		81
	<i>Đặng Hanh Đệ, Trương Xuân Quang</i>	
15. Xử trí vết thương phần mềm		85
	<i>Hoàng Ngọc Sơn</i>	
16. Kỹ thuật chung cắt cụt chi cấp cứu		94
	<i>Hoàng Ngọc Sơn</i>	
17. Nhiễm trùng phần mềm		104
	<i>Hoàng Ngọc Sơn</i>	
18. Đường vào, cách bộc lộ và xử lý thương tổn mạch máu		118
	<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
19. Khâu gân, cơ, thần kinh		134
	<i>Hoàng Ngọc Sơn</i>	
20. Mở cân trong hội chứng khoang		143
	<i>Hoàng Ngọc Sơn</i>	